Badevandsprofil for Tystrup sø

Badevandskvaliteten er udmærket

★★★	Udmærket
★★	God
★	Tilfredsstillende
—	Ringe

Ansvarlig myndighed:

Sorø Kommune
Rådhusvej 8
4180 Sorø
Tlf.: 57876000
www.soroe.dk
badevand@soroe.dk

Medlemsstat	Danmark
Kommune	Sorø Kommune
DKBW Nr.	DKBW1196
Stationsnummer	340-003G
Stationsnavn	Tystrup sø
DKBW Navn kort	Tystrup sø
Hydrologisk Reference	S
UtmX	661248
UtmY	6139493
Reference Net	EUREF89
UTMZone	32

Klassifikation
Badevandet er klassificeret som "Udmærket kvalitet"

Klassifikationen er opgjort på basis af data fra årene 2021-2025.

Følgende klassifikationer er mulige: "Udmærket kvalitet", "God kvalitet", "Tilfredsstillende kvalitet" og "Ringe kvalitet".

Fysiske forhold
Stranden er etableret ved, at der er udlagt strandsand langs med søbreden i et 150 meter langt og 10 meter bredt bælte. Det øvrige areal består af et 20 meter bredt græsområde, hvor der er etableret borde og bænke samt bålsteder.

Søbunden er sandet og vanddybden øges langsom fra stranden og ud i søen.

Geografiske forhold
Stranden ved Frederikskilde ligger i et fredet område og er beliggende i den nordvestlige del af Tystrup sø. Der køres til stranden via Skælskørvej. Fra nordligretning drejes til venstre ad en 200 meter lang grusvej som leder til et parkeringsareal. Fra parkeringsarealet findes der to stier som fører ned til stranden.

Ca. 500 meter nord for stranden findes en lejrplads til kanosejlere.

Susåen har sit indløb i Tystrup sø ca. 2 km øst for stranden. I Lynge Eskilstrup findes et overløb fra regnvandskloakken. I tilfælde af overløb på værket ledes regnvand til Kongskilde Møllebæk, som har udløb 250 meter syd for badeområdet.

Der findes skov omkring søen, mens baglandet primært består af landbrugsjord og græsningsarealer.

Hydrologiske forhold
Vandet i Tystrup sø er ferskvand. Strømretningen er afhængig af vindforholdende, men vil oftest være i nordlig retning.

Kilder til fækal forurening
Der er registeret enkelte tilfælde af fækal forurening i Tystrup sø. Sorø Kommune har i et enkelt tilfælde vurderet, at forureningen skyldtes grødeskæring opstrøms i Susåen. Den fækale forurening kan derfor stamme fra fugle, som har opholdt sig ved grøden. Fuglene søger føde i den afskårne grøde, idet grøden indeholder mange fødeemner for fuglene.

Forurening fra badende vurderes ikke at have en væsentlig betydning, idet der er stor udskiftning af vandet.

Forurening fra græssende dyr og gylleudspredning vurderes at være uden betydning.

Årsag til forureninger
Risikoen for forurening fra regnvandskloakken fra Lynge Eskilstrup, vurderes at være lav. Der er ikke registeret en sammenhæng mellem konstateret forurening og kraftig nedbør.

Susåen vurderes ikke at bidrage til forurening, fordi en eventuel forurening vil fortyndes. Jævnfør dog ovenfor om grødeskæring, som skyldes at en kunstig ø af afskåren grøde kan bevæge sig på tværs af søen.

Risiko for alger
Alger er en fælles betegnelse for fytoplankton og cyanobakterier (blågrønalger). De fleste alger er ufarlige, men der findes giftige arter, især blandt cyanobakterierne. For den almindelige badende er de giftige alger oftest harmløse, fordi deres gift bliver fortyndet i vandet. Kun når der opstår meget store opblomstringer af giftige alger, kan de udskille så meget gift, at det bliver et sundhedsproblem for mennesker og dyr. Jo flere cyanobakterier, jo større risiko for forgiftning. Størst giftkoncentration finder man i det skum, der dannes, når cyanobakterierne skyller ind på søbredden og begynder at dø.

Giftige stoffer fra alger kan give anledning til hovedpine, hudirritationer, feber, kvalme og diarre hvis man kommer i kontakt med giftstofferne, f.eks. bader i vandet eller kommer til at sluge vand. Mennesker der i forvejen er svækkede og børn er særlig udsatte. Dyr kan i værste fald dø, hvis de drikker af vandet.

Opblomstring af cyanobakterier ses oftest efter en regnfuld periode, hvor næringsstoffer udvaskes til vandet efterfulgt af en varm periode. Opblomstring af alger viser sig ved uklart og misfarvet vand samt skumdannelse. Cyanobakterier danner grønne, malinglignende tæpper. Alger kan have forskellige farve, f.eks. grønne, røde og gule. Stor algevækst er tegn på, at der er mange næringsstoffer i vandet.

Opblomstring af alger kan forekomme ved Tystrup sø, men det er efterhånden mange år siden, der har været konstateret længere perioder med algesuppe. Sigtedybden i vandet måles jævnligt, og indikere mængden af alger i vandet. I perioder med risiko for opblomstring opsættes information om dette på informationstavlen.

Risiko for makroalger
Det vurderes at risikoen for makroalger (tang) i strandområdet er lav.

Baderåd ved opblomstring af alger:

1. Se efter om der er information som fraråder badning på strandens informationstavle.
2. Undgå at bade, når vandet er så uklart, at du ikke kan se dine egne tæer, når du går ud i vandet. Skyl straks med rent vand.
3. Undgå at bade i bræmmer af sammenskyllede alger, der kan drive rundt i søen.
4. Lad aldrig småbørn soppe og lege i alger, der er skyllet sammen ved bredden.
5. Lad ikke husdyr bade i eller drikke af søvand, der er meget grønt af alger.
6. Hold børn og dyr væk fra skumdannelser på stranden.

Risiko for Svømmekløe
Risiko for svømmekløe ved Tystrup sø vurderes at være lav. Størst risiko er der i perioder med kraftigt solskin. Svømmekløe er forsaget af et mikroskopisk larvestadie af parasitiske fladorme, der på vej fra mellemværten, vandsnegle, til hovedværten svømmefugle, kan inficere mennesker. Larven gennemborer huden og dette kan give anledning til irritation og betændelse lokalt i huden af varighed af få dage til flere uger. Disse fladorme er kun et problem i søer med mange svømmefugle.

Baderåd om svømmekløe

1. Når eller hvis der er parasitter i vandet - er risikoen for at komme i kontakt med dem størst i områder, hvor der er lille vandudskiftning f.eks. ved planterne langs søbredden. Hvis man vil formindske risikoen, skal man bade, hvor og når der er god udskiftning og omrøring af vandet.
2. Det kan tilrådes at tørre sig grundigt, straks man kommer op af vandet. Dette kan måske fjerne eventuelle parasitter fra huden.
3. Hvis man oplever generende hudreaktioner (rødt, kløende udslæt), så kan man søge at lindre med kløestillende salve, som fås i håndkøb på apoteket. Vedbliver generne, kan man søge læge - husk at fortælle lægen, at generne er opstået efter badning i Tystrup sø.

Hvis der ikke må være risiko for, at man kan blive udsat for parasitten, skal man ikke bade i ferskvandssøer

Kortvarige forureninger
Ved risiko for forurening opsættes information på informationstavlen og der informeres på Sorø Kommunes hjemmeside, www.soroe.dk

Forvaltningsforanstaltninger
Der udtages prøver af badevandet 10 gange i perioden fra maj til midten af september måned. Hvis det konstateres at badevandet ikke er tilfredsstillende, bliver der sat skilt op på informationstavlen og der informeres på Sorø Kommunes hjemmeside.

Risiko for opblomstring af alger kan ikke forudsiges. Hvis Sorø Kommune ved tilsyn på stranden eller på anden måde bliver opmærksom på opblomstring af alger i søen, som medfører at badning i en periode frarådes, bliver der sat skilt op på informationstavlen og der informeres på Sorø Kommunes hjemmeside.

Anden forurening
Glasskår og affald kan lejlighedsvis forekomme ved stranden. Hvis Sorø Kommune modtager oplysninger om forurening, der kan påvirke badevandet eller skade de badendes sundhed, vil kommunen varsle om dette på informationstavlen og på Sorø Kommunes hjemmeside

www.soroe.dk. Der udføres tilsyn med stranden 1-2 gange pr. badesæson, dog oftere ved konstateret forurening.

Revision
Badevandsprofilen er udarbejdet den 8. marts 2011.

Sidst revideret den 12. marts 2026.

Badevandets klassifikation revideres hver vinter inden badesæsonen starter den 1. juni.

